

Официал халла

Правительство «коммуналкагъа» тарифлени ким кётюргенин тинтирикди

Жамауат палатада бардырылган кенгешни эсеплерине кере Владимир Путин бир къауум буйрукъ этгенди. Айттырды, Президент Правительство «коммуналкагъа» тарифлерине татыгъан регионал властыны оюнулары тухтулуларына къарарга баргъ салгъанды.

Андан сора да, Министрлени кабинети ЖК-ны объектлерин экинчи структуралагъа беру ишини хайырлыгъын айттырдыга керекди. Ол санда коммунальней жумушлары жамауатха тохтаусуз

этиу жаны бла да. Хейсапланы келир жыл, 15-чи марта кёрюзторге тийишлиди. Биринчи доклад а – быыйл 2-чи октябрьде. Президент Уруну министрствотга юйор политика сферада ишлеген коммерция бла кюрешмеген организациялага себеплик этерге кереклисин айтханды. Правительствога уа ючюнчо эм ызындан келгенлени кесине бала эткен койкорле ай сайын ахма алып тууроча вояросса къарарга буюрганды. Предложенияны биринчи но-

бюрге дери берирге борчудула. Владимир Путин Президентини администрациясы Юстиция министрство, Генеральный прокуратура эм Жамауат палата бла бирге итиликте алланган НКО-ланы низамгъа салыу закондательствону практикасын тынгылы созерге оюну этгенди. Арта алагъа налог льготала берилерича. Алай статусу кьлайсызлагъа себеп болгъан, ёкюз сабилеге, сакъатлагъа болушхан организацияла алыргъа болукъдула.

АРА ШАХАР

Хар ким къайда суйсе сатыу этиуню тохтатырды

Жылыу киргеней, Нальчикде аш-азыкъ товарлары аркиликсиз къайда болса сатыу артыкъда бек жайылады. Къарасангъ, бир-бирле машинала тохтаусуз ары-бери жорюген бизилек жанларында сөөлп, ашарыкъ затлары тюз да жерге неда коробакланы, ащиклени юсерине салып, ишлерин бардырадыла. Аланы хатарларындан ол тийереледе кирчиклик кел жыйылады, санитар-гигиена мардалагъа бузукълукъ этиледи, адамланы саулыкларына къоркъуу салында. Аны бла да къалай, шахар да ушагъыусуз, тизгисиз жерюнеди.

Нальчик шахарны жер-жерли администрациясыны потребитель рынокну, предпринимательствотга бла эл миюлке себеплик этиуню управлениасы право низамны беру ишини органа бла бирге рейдле бардырып, аркиликсиз къурагъан сатыу-алыу жерлени

кыруутуну мадарларын этеди, сатыучуланы административ жууапха тартады. Сөз ючюн, шендого закондательствотга кере эркин этилмеген жерледе сатыу этилгенге 1 минг сомдан башлап 3 минг сомгъа дери тазир салында. Онуучулагъа уа аны ёлчмеи 3-5 минг сомду, предприниматлагъа да -30 минг сомдан башлап 50 минг сомгъа дери. Ала ол бузукълукъну къатлап этсе уа, тазирлени ёлчмеи ёседи.

Управлени ангылатуу ишини да сансыз этип къоймайды. «Орамлада сатыу-алыу этилгенде да предпринимательге саналады, башхала, налог төлерге кереклиди. Бирле биз кесибизни бахчаларыбызда ёсдюрген затланы сабатыз деп алай сылтау этедиле. Алагъа да барды амал. Солуу кюнде Абхазия мааданда армаркала боладыла да, алада сатыу этсинле» -дегенди управленины таматасы.

Башындан айтылган мадарла этилгенликте, орамлада, жол жанларында аш-азыкъ продукталы сатыу барады. Шахарчыла аллай жерледен аберие сатып алыуу кыймыласа, ол бузукълукъла тохтатыллык тийюлдю. Аны бла байламлы Нальчик шахар округну жер-жерли администрациясы жамауатдан эркин этилмеген жерде сатыу эткендерден бир зат алмагъа да чакъырады. Бир кесек жол къыдырып амалтын, заманыбызны айбыз деп, кесигизни, ахулары къызызны да саулыкларына къоркъуу салмагъыз.

Ара шахарыбызда эркин этилмеген сатыу-алыу жерле къурагъанларын кёресиз, полициячылагъа эмда жер-жерли администрацияны сатыу-алыу ёлкомоне бу телефон номерледе селеширисизни тилебиз: **42-24-88, 42-55-62**

Басмагъа **ЮСЮПЛАНЫ** Галина хазырлагъанды.

ПРОБЛЕМА

Экспертиза жалынчакъсыз болса, тюзлюк тохташдырыллыкъды

Битеросей халкъ фронт медико-социальный экспертиза жалынчакъсыз болурга кереклисин белгиледи. Ол а сакъатлыкны тохташдыргъанда даулашланы, ангыламуулыкъланы кетерирге онг берликди.

«Уруну министрство экспертизаны тюрлюлерини эмда аны тохташдырынуу низамын шарт белгиленине бла бирге экспертизаны чыгаргъан оюнулары да тап халгъа келтирирге тийишлиди, - деп оюм этеди халкъ фронтну Москва областда регион ёлкомюноу сопредседатели Александр Лысенко. - Сакъатлыкъ адамны саулугунуна кере тохташдырыллыкъ болукъдула. Аны ючюн а законлагъа тюрленуле кийирирге керекди. РФ-ни Уруну министрствосу сакъатлыктын тохташдырынуу

болукъду, ол адамны халине келишенине бла къалгъанына да къарамай. Даулашланы бла келишмелюкленни тохташтыруу ючюн, а медико-социальный экспертиза жалынчакъсыз болурга керекди. Алай бла адамла аланы аркиликлерине бузукълукъла этилгенлерине ишекли болсалса, ары барып, тюзлюк тохташдырыллыкъ болукъдула. Аны ючюн а законлагъа тюрленуле кийирирге керекди. РФ-ни Уруну министрствосу сакъатлыктын тохташдырынуу

низамыны, аны къауумларыны юсериден жангы буйрукъну проектин хазырлагъанды. Алай льготалы даманыс къалгъан саусула анга тарыкъганлай турардыла. РФ-ни Уруну министрствосуну 664 номерли буйрукъу быыйл 1-чи январьдан башлап кючюне киргенди. Ала кере уа Россейде медико-социальный экспертизаны жангы тюрлюлерини критерийлери кийирилгенди. Ала уа алгын болгъан низамдан ахырда башхаладыла. Энди сакъатлыктын къауумларын тохташдыргъанда, адамны чархыны зарыялгъа тергеледи. Алай адам кесини жумушларын толтурулгъаны бла къалгъаны, ол санда кесини жюрюгени, билим алгъаны, ишлеялгъаны, адамла бла

байламлыкъла къураылганы, сёвшени артыкъ магъаналы шартла болмай къалгъандыла. Жууалы министрствону оюмуна кере, жангы жорукъла экспертизаны терс оюну чыгарыудан сакъларкъдыла.

Халкъ фронтну башламчылыгы бла медико-социальный экспертизаны иши «Доступная среда» кырал программаны чеклеринде жалчытылынырыкъды. ОНФ а экспертизаны бардырган учрежденила борчларын къалай толтурулгъанларын контролга алып, ачыккаланган шартланы халкъ фронтну башчысы Владимир Путинге белгиле эттирди.

ХАЛКЪ ФРОНТУНУ ПРЕСС-СЛУЖБАСЫ.

Тирлик жыйыу

Будай сабанлага - къызыу кюкле

Бу кюнде будайны оруу къыстау барады. Прохладна районда «Отбор» деген энци иели миюлк да ол ишден бир жангында тийюлдю. Чекленген жууапчылыгы болгъан бу агрофирма республикада бек улуулудан бирди. Ол ишлегени жыйырма жылгъа жуууклашханды. Эки бла жарым гектар жерде нартюжно жангы гибрид сортларын, будай, чеплеу, аллай башха битимле да ёсдореди. Эл молкден урунганла урулкуну кеслери сюйген тюрлюлерин сайларча онгла да къурайды. Агрофирманы директору Князланы

Руслан айтханнга кере, ала тюрлю-тюрлю сынаула да бардырадыла. Быыйл 180 гектар жерде биринчи кере чеплеуно бинар амал бла сепгенди. Ол Къабарты-Малкарын кюрюкълукъ жерлеринде хайырлы болгъанын кёрюзтгенди. Селекционерле болукълукъга «Кастрикс» машинала да келгенди, ала ишини да жегиллетиле. Быыйл аланы хайырларын бир сменнге 30-40 гектар жерде урулкуну нартюжно чачакъларын кетерирге эмда гибридацияны толусунлай жалчытырга кюлдан келеди.

Князланы Руслан.

Миюлко кесини заводу барды, анда нартюжно урулку тынгылы къуръакъсылтады эмда жарашдырылады. Биюнолюкде бир кюнге эки минг тонна нартюк, юч минг тонна будай урулкъланы жарашдырып онгу барды. Аланы асламысы республикада сатылдыла. Нартюжно гибрида урулкълары уа Россейни кён регионларына – Ростовдан башлап Алтай крайгъа дери – жибериледе.

Дагъыда миюлке бусагъатда юч немисли эмда эки ата журтул комбайна эрттениликде сагъат жетиден башлап кече дери тохтаусуз ишлейди. Андрей Сава немисли фирмалы «Класс Мера 360» комбайнда урунганлы он жылдан атлагъанды.

Ахьры 2-чи бетиде.

Жангы окууу жылгъа хазырлангы

Бир тюрлю чырмау чыгъарыкъ туйюлдю

Нальчикде Республикалы сабий эм жаш тёлю чыгармачылыкъ юй къошакъ билим берген эм улуу учрежденигъа саналады. Ол эки коруздан къураылган юч этажлы мекамды. Аны улулугъу 9 минг квадрат метрге жетерге аз къалады.

Биюнолюкде аны административ ёлкомюнде къыстау ремонт бардырадыла. Жангы окууу жыл башлангырга къалай ишле тамамлангъанларын эмда не жумушла этиле тургъанларын юсюнден аны директору Клара Калмыкова бла ушакъ этгенбиз:

Малкъарны Башчысы Юрий Коков да келген эди. Ол халны толу тинтенден сора узагъыга созымай тынгылы ремонт ишле башлангырга кереклигин чертгенди. Аны бла байламлы бир къауум иш тамамланганды. Михай Бегидов башчылыкъ этген къурулуу организацианы кючю бла юйно башы жумушкъ кювли бла жайыгъанды. Болсада жауунала башлангъанчыгъа аны къачествосуну юсюнден таукеп айттырча тийюлдю.

Бусагъатда, кесигиз керегенде, жарасуз агъан терезелени кетерип, жангылагъа алышыдырабыз. Комплексини художество корпусунда бу ишле болгъандыла. Тынгылы ремонт ишле бла байламлы планнга кере юйно ичи,

тышы да жангытыллыкъды. Ол санда жангы оборудовани, мебель эм башха керек затла да алынырыкъдыла, дейди учрежденини таматасы Клара Калмыкова.

«Биюнолюкде бу учрежденинда сегиз тюрлю ёлкомю болгъанын, алада 400 кружок ишлегенин да билдиргенди ол. Эки сменгъа да беш мингден артыкъ сабий жорюйдюле. Дерсле хакъсыз бардырадыла. Ол себепден шахардан тышында районладан да къолайсыз эм кён сабийли юйорледен келгенле асламдыла. Быыйл жангы окууу жылны бир тюрлю чырмауз башларгъа умтулу болгъанларын да айтханды Калмыкова.

КУРДАНЛАНЫ Сюлемени.

Жер-жерли власть

«Биринчи къайгъырыуубуз - жаш тёлю спорт бла кюреширча онгла табыу»

Биз билгенликден, Тёбен Чегем эл 1886 жылда къураылганды. Эртегили аты Чижокъ Къабакъ эди. Мен аны жер-жерли администрациясыны башчысы Кюнакъланы Илияс бла шендогоу къайгъырыууны юсеринден ушакъ бардырама.

- Белгилисича, элде жумушла кёлдюле, кеси кючюногъа бла эталмазлыкъла уа бармыдыла? - Алайла да чыгъычуудула. Бир минг отуз биринчи Федерал законга тийишлиликте бизни боюнуубузга салынган борчланы толтурурга кюлюбуздан келеди, алай район, республикалы оюнуула бла тамамларгъа керек болгъан бир талай жумуш чыгъады. Аладан бирин белгиле кюрюкълукъ сюеме. Эки минг оналтын жылда элде амбулатория ишлерге белгиленгенди. Аны сюерик жер да хазырды, тегерегин белгилеп, сакълап турабыз. - Бичениликте жюрюген жолланы хал-

лары уа къалайды? - Аланы былыр окууна тап халгъа келтирген эдик, алай аны бла тынчылай къаламгъанбыз, биюнолюкде да ишлей турабыз. Андан тышындан да, энци чертрге сюеме, хар жылдан да жоллагъа тынгылы къаралыкъды, ол иште биз не заманда да улуу эс белгилей турлукъуз. Эплиле ол иш бизла жарымазча болукъду. - Сизни къайгы этдирген, тюз да ма шендого этилик жумушла уа бармыдыла? - Жаш тёлюноз спорт бла сюегенича кюрешилмейди, бусагъатда ол зат бизни жумушун кюлга алыргъа мурат этебиз. Кён болмай мен Къабарты-Малкару Республиканы сыйлы спортчусу Анахаланы Мустафаргъа тубегенме, бизге болушурун тилегенме. Биз анга бек ишанын турабыз. - Спорт жанына къайгырасыз, элде культура уа бла хал къалайды? - Кесинг билгенликден, Маданит юйге музыка аппаратура алынганды. 1-чи сентябрден художестволу жаны бла баш-

чысы Чочаланы Нина төсепрге юйретирге той-ююн къауум жыйрыкъды. Бусагъатда да Маданит юйде тюрлю-тюрлю ишле бардырадыла. - Илияс, су болгъуз ушакъ этгенгиз ючюн, мындан ары да ишигизден къуангырыз.

БАЙТУУГЪАНЛАНЫ Исмийыл.

Жазыуы – 2015

Хурметли жамауат!

Сиз бир тюрлю сылтау бла 2015 жылны экинчи жарымына «Заманнга» жазыламы къалгъан сөгиз, халны тозетирге онг барды.

28 августха дери жазылууну жарашдырасыз, **АНА ТЕЛЕВИЗДЕ ЧЫКЪГЪАН ГАЗЕТИНИ 1 СЕНТЯБРЬДЕН АЛЫП БАШЛАРЫКЪСЫЗ.**

Жазылууну 4 айга багысы – 559 сом 92 какепди.

Бизни индексбиз - 51532

«Окуу китапланы дуниясында акъырын тизгин салына турады» **2 бет**

Ачы къадарлы, халкъына насып излеген поэт **2 бет**

ТВ-ны бла радиону келир ыйыкъга берилуери **3-4 бетле**

